

Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені
академіка В. Лазаряна

Факультет «Економіко-гуманітарний»
Кафедра «Економіка і менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор Є. Бодnar

«05» 10 лютого 2018 р.

Комерційна робота на залізничному транспорті

ПРОГРАМА

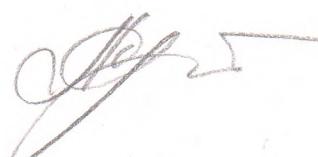
навчальної дисципліни

для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр»
із галузей та спеціальностей

07 Управління та адміністрування

073 «Менеджмент»

м. Дніпро – 2018

Розробники: Тесленко Т. В. - к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Програма затверджена на засіданні кафедри «Економіка та менеджмент»

«06» «09» 2018 р. протокол №1

Завідувач кафедри «Економіка та менеджмент»

д. с.н., професор Гнєнний О. М. Гненний

Схвалено вченого радою економіко-гуманітарного факультету

«27» «09» 2018 р. протокол №1

Голова, доц. Полішко Т. В.

1. Загальні відомості

Програму вивчення навчальної дисципліни «Комерційна робота на залізничному транспорті» складено відповідно до:

- Навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент»;
- проекту Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент»;
- Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу (КМСОНП) в університеті, затвердженого наказом ректора від 30.12.10 № 801.
- Методичних рекомендацій до складання та оформлення робочої програми навчальної дисципліни (СО ВНЗ-ДНУЗТ – 3.01-2010).

Програму складено в академічних годинах та залікових кредитах ECTS.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та методологічні підходи щодо організації зовнішньої діяльності залізничного транспорту України щодо початково-кінцевих операцій, їх технології та управління їх виконанням.

Метою викладання дисципліни є вивчення вимог, правил і положень комерційної експлуатації на залізничному транспорті та опанування основних компонентів вантажознавства та комерційної експлуатації залізниць України..

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміння основ комерційної експлуатації на залізничному транспорті в умовах ринку;
- формування у студентів знань щодо формування доходних надходжень залізниць;
- вивчення особливостей комерційної експлуатації в умовах формування цивілізованих, партнерських ринкових відносин між залізницями і вантажовласниками;
- опанування особливостей і шляхів вдосконалення організації вантажних перевезень в тому числі міжнародних в умовах сучасного транспортного ринку.

Форма підсумкового контролю ЗАЛІК.

2. Міждисциплінарні зв'язки:

- Економічна теорія. Розділи «Фактори виробництва, його продукти та структура», «Затрати ресурсів в процесі праці», «Оптимізація випуску продукції фірми в умовах досконалої конкуренції і чистої монополії».
- Основи менеджменту. Розділи «Функції управління», «Стратегічне планування», «Побудова організацій», «Забезпечення ефективності діяльності організацій».
- Менеджмент організацій. Розділи «Форми об'єднання підприємств в Україні», «Управління холдинговою компанією»
- Стратегічний менеджмент. Розділи «Визначення конкурентоспроможності методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції».
- Історія України. Розділи «Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України від другої половини 40-х до початку 80-х р.р. ХХ століття», «Незалежна Україна в сучасному світі».

3. Статус дисципліни: Дисципліна входить до циклу дисциплін професійної і практичної підготовки, що відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів. На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин, 4 кредити ЄКТС.

4. Очікувані результати навчання, які розвивають/формують певні компетентності

4.1 Результати навчання та компетентності

У відповідності із Законом України «Про вищу освіту» результати навчання (РН) визначаються як сукупність знань, умінь, навичок, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [4].

В свою чергу, метою освітньо-професійної програми є володіння здобувачами вищої освіти певними компетентностями (К), що являють собою динамічне поєднання знань, розуміння, навичок, умінь і здатностей.

Поєднання результатів навчання та компетентностей в Програмі сформульовано та викладено в табл. 1.

Табл.1 - Результати навчання та компетентності

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач*	Очікувані програмні результати навчання*
<p>ЗК2 Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера.</p> <p>ФК15 Здатність проведення аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища для управління організацією (ОК 1.9)</p>	<p>ПРН16. Оцінювати можливості використання технологій для підвищення ефективності діяльності підприємства</p> <p>В когнітивній сфері на рівні</p> <p>Знання – називати, описувати, відтворювати сутність понять «технічна експлуатація», «комерційна експлуатація», «вантаж», «місця загального користування», «місця незагального користування», «вантажовласник»; функції вантажних станцій з вантажної та комерційної роботи щодо початково-кінцевих операцій з приймання та відправлення вантажу; механізм документообігу вантажних перевезень, у тому числі електронного.</p> <p>Розуміння – з'ясовувати, пояснювати принципи тарифної політики у внутрішньодержавному, міждержавному та міжнародному сполученнях, користуватися відповідною нормативно-технічною документацією щодо правил перевезень, правил користування вагонами і контейнерами, технічних умов навантаження і кріplення вантажів, технічних умов перевезень, таксування перевізних документів, актово-претензійної та пошукової роботи.</p> <p>Застосування – застосовувати методичний інструментарій комерційної роботи з урахуванням чинників часу, транспортної характеристики вантажу, принципів планування, відповідальності учасників перевізного процесу для раціоналізації перевізного процесу, «архітектури перевезень» та формування інвестиційної привабливості залізничного транспорту.</p> <p>Аналізу – аналізувати кон'юнктуру транспортного ринку та систем масового обслуговування</p>
<p>ФК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>ФК3. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними</p> <p>ФК4. Здатність управлюти організацією та її підрозділами через</p>	<p>ПРН4 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень</p> <p>Знання – називати, описувати нормативно-правову документацію з питань формування статистичних даних та відповідних форм звітності з показників об'єму та якості вантажних перевезень.</p> <p>Розуміння – класифікувати, описувати, пояснювати порядок заповнення відповідної статистичної звітності.</p> <p>Застосування – надавати пропозиції щодо забезпечення своєчасного надходження провізних платежів за перевезення вантажів та з питань, які стосуються спірних сум платежів за виконані перевезення вантажів; перегляду встановлених обсягів перевезень.</p> <p>Аналізу – досліджувати показники ефективності використання вагонного парку за умови їх експлуатаційних та конструктивних особливостей.</p> <p>ПРН6. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p>

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач*	Очікувані програмні результати навчання*
<p>реалізацію функцій менеджменту (ОК 2.2)</p>	<p>Знання – називати, описувати, відтворювати методи менеджменту, в тому числі операційного, та етапи побудови стратегії інноваційного розвитку відокремлених структурних підрозділів (ВСП) господарства комерційної роботи залізниць.</p> <p>Розуміння – пояснювати методи планування виробничо-господарчої діяльності підприємств з вантажних перевезень, оцінки їх ефективності в умовах сучасного ринку.</p> <p>Застосування – роз'яснення нормативно-правового та методичного інструментарію залізничного транспорту та ВСП господарства комерційної роботи щодо оцінювання ефективності діяльності підприємств залізничного транспорту з вантажної роботи в умовах реформування галузі та інтеграції у європейську транспортну систему, сприяння підвищенню конкурентоспроможності залізниць на ринку вантажних перевезень</p> <p>Аналізу – досліджувати показники ефективності використання вагонного парку за умови їх експлуатаційних та конструктивних особливостей.</p> <p>Синтезу – сприяти впровадженню новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій та систем організації і планування перевезень на залізничному транспорті, зокрема технології планування перевезень вантажів в автоматизованій системі МЕСПЛАН</p> <p>ПРН8. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>Знання – називати, описувати нормативно-правову документацію з розробки посадових інструкцій працівників.</p> <p>Розуміння – класифікувати, описувати, пояснювати методи мотивування персоналу товарних контор станцій та структурних підрозділів єдиного розрахункового центру (ЄРЦ).</p> <p>Застосування – використовувати систему коефіцієнтів в залежності від рівня інфляції для оперативного реагування на значні зміни в економічній ситуації (наприклад, на випадок значного зростання рівня інфляції) для підтримання рівня договірних тарифів.</p> <p>ПРН10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організацій.</p> <p>В когнітивній сфері на рівні</p> <p>Знання – називати, описувати, відтворювати основні чинники зовнішнього та внутрішнього середовищ організацій з вантажних перевезень</p> <p>Розуміння – описувати, пояснювати положення Уставу залізниць України в останній редакції щодо відповідальності усіх учасників перевезень за невиконання або порушення правил перевезень, правил нарахування провізних плат, додаткових плат та зборів щодо формування доходних надходжень та доходів транспортної системи, зокрема</p>

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач*	Очікувані програмні результати навчання*
	<p>залізничного транспорту; роз'яснювати положення Уставу залізниць України в останній редакції щодо відповідальності усіх учасників перевезень за невиконання або порушення умов навантаження та кріплення вантажів, можливі наслідки екологічного та соціального характеру та організацію їх ліквідації</p> <p>Застосування – використовувати методи SWOT-аналізу стосовно виробничо-господарчої та фінансової діяльності підприємств залізничного транспорту з вантажних перевезень.</p> <p>Аналізу – аналізувати чинники зовнішнього та внутрішнього середовищ стосовно інвестиційної діяльності організації.</p> <p>ПРН15 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>В когнітивній сфері на рівні</p> <p>Знання – називати, описувати, відтворювати структуру, методологію та методи проведення досліджень.</p> <p>Розуміння – пропонувати, пояснювати підходи та методи управління реалізацією виконуваних досліджень.</p> <p>Застосування – обчислювати, розробляти календарний план та бюджет запропонованих досліджень.</p>

*Нумерація компетентностей і програмних результатів навчання згідно освітньо-професійної програми "Менеджмент"

5. Форма контролю

Форма підсумкового контролю за навчальною дисципліною – залік.

6. Рекомендована література:

6.1 Інформаційні джерела

1. Постанова КМУ від 29.04. 15 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>;
2. Наказ МОНУ від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>;
3. Постанова КМУ від 30.12.15 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>;
4. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

5. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblenna_osv_program_2014_tempus_office.pdf;
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 № 600.
7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents>.
8. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
<http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>

6.2 Основна література

1. Про підприємства : Закон України від 27.03.91, 1991 № 888-XII / Верховна Рада України.(з усіма змінами та доповненнями) - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-IV / Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30.06.1999 р. № 784-XIV - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про господарські товариства : Закон України № 1576-XII від 19.09 1991 р. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Петренко Л. М. Управління вантажною та комерційною роботою на залізничному транспорті: Навч. посіб. / Л. М. Петренко, В. В. Габа. — К.: КУЕТТ, 2004. — 461с.: іл. — Бібліогр.: с.460
6. Котенко А. М. Управління вантажною і комерційною роботою на залізничному транспорті. Частина 1 / Підручник. — 2-е вид. — Харків: ПП видавництво «Нове слово», 2005. — 400с.
7. Котенко А. М. Управління вантажною і комерційною роботою на залізничному транспорті. Частина 2 / Підручник. — 2-е вид. — Харків: ПП видавництво «Нове слово», 2005. — 400с
8. Мироненко В.К., Габа В.В., Мацюк В.І., Петренко Л.М. Залізничні вантажні перевезення [Текст]: Навчальний посібник. – Київ.: Вид-во ДЕТУТ, 2014.- 230 с.
9. Гненний М. В. Економіка залізничного транспорту [Текст]: Підручник / М. В. Гненний. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна , 2014. – 262 с.
10. Організація вантажної і комерційної роботи: підручник для вузів [Текст] / За ред. С. В. Гревцова та ін. - К. : Дельта, 2008. - Ч.1 - 376 с., Ч.2 - 340 с.
11. Підвищення ефективності роботи вантажних станцій за рахунок удосконалення їх колійного: Автореф. дис. канд. тех. наук: 05.22.20 / І. Л. Журавель; Дніпр. нац. універ. залізн. трансп. ім. ак. В. Лазаряна — Д., 2015. — 22 с.: рис. — укр.

6.3 Додаткова література:

1. Указ Президента України від 20.04.00 р. № 603/2000 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 квітня 2000 року “Про стан залізничного транспорту України та заходи щодо його ефективного функціонування”».
2. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020 року, затверджена рішенням Колегії Мінтрансу від 23.10.01 р. Наказ МТУ від 05.11.01 р. № 764.
3. Указ Президента України від 11.06.98. № 615/98 «Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу»;
4. Директива Ради Європейського співтовариства 91/440/ЕС від 29.07.91 р. Про розвиток залізниць у Європейському співтоваристві із змінами викладеними у директиві ЄС 2001/12 від 26.02.2001 р.;
5. Правила технічної експлуатації залізниць України [Текст] – К.: Транспорт України, 2002. – 140 с.
6. Статут залізниць України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06 квітня 1998 р. № 457.
7. Правила перевезення вантажів Наказ Міністерства транспорту України від 9 грудня 2002 року № 873.
8. Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом України. Тарифне керівництво №1. Наказ Міністерства транспорту України від 26 березня 2009 № 317.
9. Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи вантажної станції: ЦМ-0019 [Текст]: затверджене наказом УЗ № 078-Ц від 04.03. 2011 р. - К.: Укрзалізниця, 2011. – 256 с.
10. Сборник правил и тарифов № 160. Технические нормы загрузки вагонов [Текст]. – М., Транспорт, 1992. – 96 с.
11. Гриневич, Г. П. Комплексная механизация и автоматизация погрузочно-разгрузочных работ и склады [Текст] / Г. П. Гриневич. – М.: Транспорт, 1984. – 284 с.
12. Единые нормы выработки и времени на вагонные, автотранспортные и складские погрузочно-разгрузочные работы [Текст]. - М.: Транспорт, 1986. – 273 с.

7. Система оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за результатами заліку відповідає умовам, викладеним у стандарті університету СО ВНЗ-ДНУЗТ-3.01-2010, позначається за чотирибальною шкалою, шкалою ЄКТС та у балах за 100-бальною системою а саме:

Національна шкала	Сума балів	Шкала ECTS
5- відмінно	90 - 100	A
4 - дуже добре	82 - 89	B
4 - добре	75 - 81	C
3 - задовільно	67 - 74	D

3 - достатньо	60 - 66	E
2 - незадовільно з повторним складанням контрольного заходу	35 - 59	Fx
2 - незадовільно з повторним вивченням дисципліни	0 - 34	F

Діагностування успішності навчання студентів здійснюється шляхом оцінювання активності на практичних заняттях, виконання курсової роботи та всіх видів самостійної роботи, перевірки знань за допомогою тестування у відповідностями із наступними критеріями оцінювання рівня успішності навчання:

Критерії оцінювання рівня успішності навчання

Оцінка			Теоретична підготовка
ECTS	бали	національна	
A	90-100	5	- студент глибоко і в повному обсязі засвоїв програмний матеріал, грамотно, вичерпно та логічно викладає його в усній або письмовій формі; при цьому знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обґрунтovanу прийняті рішення, добре володіє різносторонніми уміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та графічні матеріали
B	82-89	4	- студент знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній або письмовій формі, припускаючи незначні помилки у доказах, трактовці понять та категорій; при цьому володіє необхідними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та графічні матеріали, мають місце деякі помарки
C	75-81	4	- студент знає програмний матеріал, грамотно викладає його з усній або письмовій формі, припускаючи неточності в доказах, трактовці понять та категорій; при цьому володіє необхідними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, добре виконує текстові та графічні матеріали
D	67-74	3	- студент знає тільки основний програмний матеріал, припускає неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладанні відповідей в усній або письмовій формі; при цьому невпевнено володіє уміннями та навичками виконання практичних завдань, задовільно виконує текстові та графічні матеріали
E	60-66	3	- студент знає тільки основний програмний матеріал, припускає грубі неточності, нечітко формулює і непослідовно дає відповіді в усній або письмовій формі; при цьому невпевнено володіє уміннями та навичками виконання практичних задач, задовільно виконує текстові та графічні матеріали
FX	35-59	2	- студент не володіє основним програмним матеріалом, допускає грубі помилки, які свідчать про нерозуміння матеріалу, у розрахунках отримані неправильні результати, на запитання дає неправильні відповіді; припускає принципові помилки у доказах, трактовці понять та категорій, не володіє основними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, потрібна додаткова навчальна робота з дисципліни
F	0-34	2	- студент не розуміє і не орієнтується у матеріалі, розрахунки не доводить до кінця, не дає відповіді на запитання; потрібний повторний курс вивчення дисципліни

Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту
імені академіка В. Лазаряна

Факультет «Економіко-гуманітарний»
Кафедра «Економіка та менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. О. М. Гненній

«06» березня

2018 р.

Комерційна робота на залізничному транспорті

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр»
із галузей та спеціальностей

07 Управління та адміністрування

073 «Менеджмент»

Розробник робочої програми О.Л. к.е.н., доц. Т. В. Тесленко

Декан факультету ЕГ С.П. к.е.н., доц. Т. В. Полішко

Начальник навчального відділу Л.Є. Л. Є. Андрашко

Дніпро – 2018

Робоча програма з дисципліни «Комерційна робота на залізничному транспорті»

Ухвалено на засіданні кафедри "06" 09 2018 р., протокол № 1

Зав. кафедри Гнєнний проф. О. М. Гненний

Лектор Тесленко доц. Т. В. Тесленко

Доповнення/зміни до робочої програми

На 20__/20__ н.р. _____

"__" 20__ р. протокол № ____ Зав. кафедри _____
Лектор _____

На 20__/20__ н.р. _____

"__" 20__ р. протокол № ____ Зав. кафедри _____
Лектор _____

На 20__/20__ н.р. _____

"__" 20__ р. протокол № ____ Зав. кафедри _____
Лектор _____

1. Розподіл навчального часу для денної форми навчання

2018 / 2019 навчальний рік

Вид навчання	Шостий семестр		Усього	
	I половина	II половина		
	год.	год.	год.	кр. ECTS
Загальний обсяг за навчальним планом	60	60	120	4
Навчальні заняття:	24	24	48	
– лекції	16	16	32	
– практичні заняття	8	8	16	
Самостійна робота:	36	36	72	
– підготовка до навчальних занять	12	12	24	
– опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	6	12	
– виконання індивідуального завдання (курсова робота)				
– підготовка до контрольних заходів	18	18	36	
– підсумковий контроль				
				Залік

Терміни поточного контролю результатів занятт та самостійної роботи

Підсумкова оцінка (100 балів) розподіляється між формами контролю наступним чином:

Семестр та форми контролю	Вид контролю	Кількість балів за 100-бальною шкалою
Шостий семестр		
Поточний контроль 1	ПК 1	50
Поточний контроль 2	ПК 2	50

2. Структура дисципліни

Модуль	Тема лекцій (заняття)	Обсяг, годин	Види контролів
	Теоретичні основи вантажознавства та основи комерційної експлуатації залізниць		
	Лекції		
	Основи комерційної експлуатації залізниць України та вантажознавства	4	Поточний контроль ПК1-50 балів (захист практичних робіт)
	Основи комерційної експлуатації вантажного вагонного парку залізниць	2	
	Характеристика вантажного господарства залізниць	2	
	Організація планування перевезень і приймання вантажів до перевезення	4	
	Технологія роботи залізничної станції по вивантаженню та видачі вантажів	2	
	Правила користування вагонами і контейнерами	2	
	Практичні заняття		
	Практична робота 1. Вантажні станції, функції, основні схеми	2	
	Практична робота 2. Технічна характеристика вантажних вагонів і порядок їх нумерації	2	
	Практична робота 3 Планування перевезення вантажів у прямому залізничному сполученні	4	
	Практична робота 4 Облік виконання планів перевезення вантажів		
	Самостійна робота		
	Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних робіт, семінарських занять)	12	
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	
	Підготовка до контрольних заходів та їх складання	18	
	Усього	60 год. 2кр. ECTS	
	Основні засади тарифної політики		
	Лекції		
	Залізничні під'їзні колії	4	Поточний контроль ПК2-50 балів (захист практичних робіт)
	Умови перевезень вантажів залізничним транспортом	2	
	Тарифна політика України	4	
	Міжнародні транзитні тарифи	2	
	Основні положення відповідальності учасників транспортного процесу при перевезенні вантажів	2	
	Нормативно-правова база щодо регулювання транспортно-експедиційної діяльності на залізничному транспорті	2	
	Практичні заняття		
	Практична робота №5. Визначення доцільності перенесення вантажної роботи з під'їзних колій на місця загального користування	2	
	Практична робота 6. Розрахунок площі і лінійних розмірів складів	2	

Мо- дуль	Тема лекцій (заняття)	Обсяг, годин	Види контролів
	Практична робота 7-8. Розрахунок провізної плати за перевезення вантажів	4	
	Самостійна робота Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних робіт)	12	
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6	
	Підготовка та складання модульного контролю МК2	18	
	Усього	60 год 2 кр ECTS	

3. Зміст дисципліни

3.1 ЛЕКЦІЇ

№№ теми	Назва розділу/теми та її зміст	Години
1	2	3
1-2	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №1</p> <p>ОСНОВИ КОМЕРЦІЙНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЗАЛІЗНИЦЬ УКРАЇНИ ТА ВАНТАЖОЗНАВСТВА</p> <p>2.1 Основні поняття комерційної експлуатації та її значення у перевізному процесі і формуванні доходів 2.2 Класифікація перевезень і видів сполучень 2.4 Номенклатура вантажів та їхня класифікація 2.5 Транспортна тара, її види та призначення</p>	4
3	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №2</p> <p>ОСНОВИ КОМЕРЦІЙНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВАНТАЖНОГО ВАГОННОГО ПАРКУ ЗАЛІЗНИЦЬ</p> <p>2.1 Види вантажних вагонів та їх призначення. 2.2 Класифікація парку вантажних вагонів. 2.3 Техніко-експлуатаційні характеристики вантажних вагонів та показники ефективності використання вагонного парку</p>	2
4	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №3</p> <p>ХАРАКТЕРИСТИКА ВАНТАЖНОГО ГОСПОДАРСТВА ЗАЛІЗНИЦЬ</p> <p>3.1 Види комерційних операцій, що виконуються на залізничних станціях 3.2 Місця загального і незагального користування на залізницях України 3.3 Ваги та вагові пристрії 3.4 Поняття про транспортно-складські комплекси</p>	2
5-6	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №4</p> <p>ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І ПРИЙМАННЯ ВАНТАЖІВ ДО ПЕРЕВЕЗЕННЯ</p> <p>4.1 Порядок планування перевезення вантажів 4.2 Початкові операції як складова частина перевезень 4.3 Перевізні документи та їхнє призначення 4.4 Порядок пломбування вагонів і контейнерів</p>	4

1	2	3
7	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №5</p> <p style="text-align: center;">ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЧНОЇ СТАНЦІЇ ПО ВИВАНТАЖЕННЮ ТА ВИДАЧІ ВАНТАЖІВ</p> <p>5.1 Кінцеві операції, як складова частина процесу перевезень 5.2 Порядок виконання технологічних операцій, пов'язаних з прибуттям і видачею вантажів 5.3 Види комерційних операцій, які виконуються на шляху перевезення вантажів</p>	2
8	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №6</p> <p style="text-align: center;">ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ ВАГОНАМИ І КОНТЕЙНЕРАМИ</p> <p>6.1 Техніко-економічне обґрунтування ставок плати за користування вагонами і контейнерами 6.2 Правила користування вагонами і контейнерами власності залізниць України 6.3 Правила користування вагонами і контейнерами власності іноземних залізниць</p>	2
9-10	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №7</p> <p style="text-align: center;">ЗАЛІЗНИЧНІ ПІД'ЇЗНІ КОЛІЇ</p> <p>7.1 Загальні положення про під'їзni колії 7.2 Умови примикання під'їзної колії до станцій магістрального залізничного транспорту 7.3 Документи, що регламентують взаємодію під'їзних колій та станцій примикання 7.4 ЄСПП роботи під'їзної колії та станції примикання 7.5 Під'їзна колія як сукупність систем масового обслуговування</p>	4
11	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №8</p> <p style="text-align: center;">УМОВИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ</p> <p>8.1 Умови перевезень масових навалочних вантажів 8.2 Особливості перевезень наливних вантажів 8.3 Особливості перевезення вантажів дрібними відправками, транспортними пакетами, контейнерами, багажем і вантажобагажем</p>	2
12-13	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №9</p> <p style="text-align: center;">ТАРИФНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ</p> <p>9.1 Правова основа відпрацювання та функціонування тарифної політики України 9.2 Принципи побудови внутрішньодержавних тарифів 9.3 Принципи нарахування платежів за перевезення згідно тарифної політики Укрзалізниці 9.4 Система зборів за додаткові операції та штрафи на залізницях України</p>	4

1	2	3
14	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №10</p> <p style="text-align: center;">МІЖНАРОДНІ ТРАНЗИТНІ ТАРИФИ</p> <p>10.1 Організація співдружності залізниць (ОСЖД), її роль у міжнародних залізничних перевезеннях</p> <p>10.2 Різновидноті міжнародних транзитних тарифів (МТТ і ЕТТ) та їх застосування.</p> <p>10.3 Тарифна політика залізниць СНД у міжнародних перевезеннях вантажів.</p>	2
15	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №11</p> <p style="text-align: center;">ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ТРАНСПОРТНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ</p> <p>11.1 Нормативні документи, які регламентують відповідальність причетних сторін до перевезення вантажів</p> <p>11.2 Відповідальність залізниці при перевезенні вантажів у внутрішньодержавному сполученні</p> <p>11.3 Відповідальність вантажовідправників і вантажоотримувачів при перевезенні вантажів у внутрішньодержавному сполученні</p>	2
16	<p style="text-align: center;">ЛЕКЦІЯ №12</p> <p style="text-align: center;">НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ</p> <p>12.1 Законодавча база в забезпеченні транспортно-експедиційної діяльності</p> <p>12.2 Закони України в забезпеченні транзитних перевезень</p>	2

ПРАКТИЧНІ РОБОТИ

№№ теми	Зміст роботи	Години
1	Практична робота 1. Ознайомлення із основними схемами станцій та їх функціями	2
2	Практична робота 2. Ознайомлення із технічною характеристикою вантажних вагонів і порядком їх нумерації	2
3	Практична робота 3. Заповнення документації щодо планування перевезення вантажів у прямому залізничному сполученні	2
	Практична робота 4. Заповнення документації щодо обліку виконання планів перевезення вантажів	2
	Практична робота 5. Визначення доцільності перенесення вантажної роботи з під'їзних колій на місця загального користування	2
	Практична робота 6. Розрахунок площи і лінійних розмірів складів	2
	Практична робота 7. Розрахунок провізної плати за перевезення вантажів	2
	Практична робота 8. Розрахунок провізної плати за перевезення вантажів	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№ № теми	Назва теми	Години
1	Законодавчо-нормативна база перевезень небезпечних вантажів [2 стор.150-156].	2
2	Класифікація небезпечних вантажів та загальні вимоги до їх перевезень [2 стор.156-165].	2
3	Організація роботи пунктів підготовки вагонів до перевезень [2 стор.56-59]	2
4	Організація роботи пунктів технічного обслуговування вантажних вагонів [2 стор.190-197]	2
5	Правила перевезень вантажів у прямому змішаному залізнично-водному сполученні [2 стор.164-170].	2
6	Міжнародні організації та угоди в перевезеннях вантажів Залізничним транспортом [2 стор.177-190].	2

3.2 Складова Робочої програми дисципліни

(для заочної форми навчання)

Дисципліна

Комерційна робота на залізничному транспорті

Кафедра

Економіка і менеджмент

Спеціальність(і)

073 «Менеджмент»

3.2.1 Дані навчального плану

Всього (годин/кредитів) за навчальним планом

Курс навчання	№ сіместру	№ сіместру	Навантаження у семестрі, год/кредит	Аудиторні заняття, год			Самостійна робота, год.	Контрольна робота, одиниці	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи)	Форма підсумкового контролю				
				Всього	у тому числі										
					лекцій	лабораторні	практичні								
III	V	120/4	10	6		4					залік				

3.2.2 Календарний план навчальних занять

№ семестру	Вид заняття	Кількість аудиторних занять	Тема заняття (лекції, практичного і т. н.)	Література
	Лекція	4	Основи комерційної експлуатації залізниць України та вантажознавства	[5-8, 10] осн

	Лекція	2	Характеристика вантажного господарства залізниць	[5-8, 10] осн
	Практичне	2	Ознайомлення із технічною характеристикою вантажних вагонів і порядком їх нумерації	[7,8] доп
	Практичне	2	Розрахунок провізної плати за перевезення вантажів	[7,8] доп

4. Методи навчання

В процесі викладання дисципліни застосовуються такі методи навчання: словесні, інноваційні, наочні та практичні.

Словесне тлумачення понять, явищ, принципів, слів, термінів використовується переважно під час викладання нового матеріалу, а також у процесі його закріплення. Пояснення часто супроводжується різними засобами уточнення, спостереженням, дослідами та виконується доказово, логічно, чітко.

За характером пізнавальної діяльності застосовуються пояснлювально-ілюстративні, репродуктивні та методи проблемного викладу.

Лекції та практичні заняття відбуваються із застосуванням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентації, схеми, відео- та аудіозаписи тощо), що призначенні для супроводу навчального процесу.

Самостійна підготовка відбувається з використанням друкованих та електронних підручників, навчальних посібників (з вільним доступом усім учасникам навчального процесу), а також інших локальних і мережевих інформаційних ресурсів.

5. Методи контролю та діагностування знань

Діагностування успішності навчання студентів здійснюється шляхом оцінювання активності на практичних заняттях, виконання курсової роботи та всіх видів самостійної роботи, перевірки знань за допомогою тестування у відповідностями із наступними критеріями оцінювання рівня успішності навчання:

Діагностування знань здійснюється тестуванням на СДО «Прометей» (або на комп’ютерах кафедри) за змістом кожного підсумкового модулю.

«Ціна» кожного модулю вказана в п. 2 Робочої програми.

Система оцінювання рівня знань відповідає умовам, викладеним у стандарті університету СО ВНЗ-ДНУЗТ-3.01-2010, а саме

Результати навчання виявляють через визначення рівня сформованості компетентностей, що слугує критерієм оцінювання за схемою додатка до диплома європейського зразка:

Оцінювання поточного контролю здійснюється шляхом захисту практичних робіт № 1 - 4 за наступною шкалою (ПК 1)

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Практичні роботи № 1-4 та пояснення до них	до 40
Додаткові заохочувальні бали	до 10
Всього	50

Оцінювання поточного контролю здійснюється шляхом захисту практичних робіт № 5 - 8 за наступною шкалою (ПК 2)

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Практичні роботи № 5-8 та пояснення до них	до 16
Додаткові заохочувальні бали	до 10
Всього	50

6. Методичне забезпечення

1. Комерційна робота на залізничному транспорті [Текст]: завдання для практичних занять / уклад.: Т. В. Тесленко, В. О. Задоя, Л. М. Любохимець, О.П. Пінчук; Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, – Дніпропетровськ, 2016. – 36 с.

7. Рекомендована література

За переліком, що наданий у Програмі.

8. Інформаційні ресурси

Бібліотека ДНУЗТу та її електронний каталог, мережа Інтернет, термінологічний словник (наведений у переліку додаткової літератури), конспект лекцій з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент», презентаційні матеріали наукових конференцій з проблем економіки транспорту.

Оцінка			Рівень компетентності
ECTS	бали	національна	
A	90-100	5	<p>Вищий рівень компетентності:</p> <p>- студент глибоко і в повному обсязі засвоїв програмний матеріал, грамотно, вичерпно та логічно викладає його в усній або письмовій формі, знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обґрунтovanу прийняті рішення, добре володіє різносторонніми уміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та графічні матеріали</p>
B	82-89	4	<p>Високий рівень компетентності:</p> <p>- студент знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній або письмовій формі, припускаючи незначні помилки у доказах, трактовці понять та категорій; при цьому володіє необхідними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, відмінно виконує текстові та графічні матеріали, мають місце деякі помарки</p>
C	75-81	4	<p>Середній рівень компетентності:</p> <p>- студент знає програмний матеріал, грамотно викладає його в усній або письмовій формі, припускаючи неточності в доказах, трактовці понять та категорій; при цьому володіє необхідними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, добре виконує текстові та графічні матеріали</p>
D	67-74	3	<p>Достатній рівень компетентності:</p> <p>- студент знає тільки основний програмний матеріал, припускає неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладанні відповідей в усній або письмовій формі; при цьому невпевнено володіє уміннями та навичками виконання практичних завдань, задовільно виконує текстові та графічні матеріали</p>
E	60-66	3	<p>- студент знає тільки основний програмний матеріал, припускає грубі неточності, нечітко формулює і непослідовно дає відповіді в усній або письмовій формі; при цьому невпевнено володіє уміннями та навичками виконання практичних задач, задовільно виконує текстові та графічні матеріали</p>
FX, F	0-59	2	<p>Недостатній рівень компетентності:</p> <p>- студент не володіє основним програмним матеріалом, допускає грубі помилки, які свідчать про нерозуміння матеріалу, у розрахунках отримані неправильні результати, на запитання дає неправильні відповіді; припускає принципові помилки у доказах, трактовці понять та категорій, не володіє основними уміннями та навичками при виконанні практичних задач, потрібна додаткова навчальна робота з дисципліні</p> <p>- студент не розуміє і не орієнтується у матеріалі, розрахунки не доводить до кінця, не дає відповіді на запитання; потрібний повторний курс вивчення дисципліни</p>